

Jørgen Poul Erichsen: Indeks til danske periodiske musikpublikationer 1795–1841. Statsbiblioteket i Århus, 1975. 132 pp.

Musikalske »månedsskrifter« har været kendt og benyttet som udbredelsesmiddel for den nyeste og mest aktuelle musik siden begyndelsen af 1700-tallet. Herhjemme udgav Søren Sønnichsen det første egentlige musikalske tidsskrift i 1795, sikkert under indtryk af den succes, som Olof Åhlström i Stockholm siden 1789 havde haft med sin serie *Musikaliskt Tidsfördrif*; siden fulgte Claus Schall og C.C. Lose i Sønnichsens spor. Den subscriptions, som disse periodica hvilede på, gav forlæggeren den ønskede sikkerhed med hensyn til afsætning; til gengæld måtte indholdet falde i publikums smag, eller i det mindste være så meget i overensstemmelse dermed, at det kunne påvirke den.

Som kildemateriale til vor viden om fortidens musikdyrkelse i hjemmene er sådanne periodiske publikationer derfor overordentlig væsentlige. Den historiske beskæftigelse med denne side af musiklivet må jo nok siges at være et hidtil relativt forsømt område til trods for, at en væsentlig del af det dengang dagsaktuelle og moderigtige materiale findes i de musikalske tidsskrifter – tilmed i kronologisk orden. Men to faktorer har bidraget til, at disse publikationer har været næsten overset af musikhistorikere: For det første er der kun overleveret ganske få komplette rækker – kassation er jo især gået ud over periodica, og blandt tryksager er musikallier vel den artikel, som tiden er faret hårdest hen over. For det andet har man manglet en annoteret registrant over indholdet; en oversigt er i sig selv nyttig, men må her bearbejdes kritisk for at kunne være til virkelig hjælp. Mange for os væsentlige oplysninger om de enkelte musikstykker kan ikke læses ud af de musikalske periodica, hvor en nødtørftig titel ofte har været fyl-

destgørende for publikum i kraft af stykkernes aktualitet, og hvor kompositioner ofte bringes under uoriginale eller misvisende titler. Det første forhold må konstateres med beklagelse; det andet er nu søgt afhjulpet ved Jørgen Poul Erichsens fortrinlige arbejde, som i øvrigt kun er første del af et større projekt omkring de musikalske tidsskrifter i Danmark.

Den off-set trykte publikation har på omslaget en facsimile-gengivelse af et af numrene i F.L.Æ. Kunzens »Festen i Valhal« (1796), hvis klaverpartitur tryktes in extenso i Sønnichsens tidsskrift *Apollo*, 2. årgang. Og på sine 132 sider i A4-format bringer Erichsen en stofmættet indledning og en indføring i bogens systematik, dernæst selve registranten fulgt af en tabel til datering af de indekserede periodica og et forfatterindeks, og der sluttes med en litteraturliste. Følgende otte periodica er kortlagt: *Apollo* (S. Sønnichsen, 1795–1808), *Nordens Apollo* (Lose & Comp., 1804), *Nordens Apollo* (C. Schall, 1805–1809), *Nye Apollo* (C.C. Lose, 1814–1827), *Odeon* (C.C. Lose, 1827–1834), *Musikalsk Theaterjournal* (S. Sønnichsen, 1817), *Musikalsk Theater Journal* (C.C. Lose, 1817–1841), *Vaudeville Journal* (C.C. Lose & Olsen, 1835–1837). Hele stoffet omfatter 1544 værker (enkeltnumre i indeks) fordelt på 245 komponistnavne foruden 216 anonyme værker.

Forfatterens omfattende og omhyggelige arbejde med verifikation af stoffet og tilvejebringelse af supplerende oplysninger til identifikation af de enkelte numre gør bogen til en i fremtiden uundværlig håndbog i dansk musikhistorie. Ikke blot har han kunnet identificere en række stykker, som optræder anonymt eller under misvi-

sende titler i musiktidsskrifterne, samt supplere og revidere oplysninger i allerede eksisterende håndbøger om emnet; men hans datering af de enkelte periodica sammenholdt med det faktum, at så godt som alle danske værker optræder som første-tryk, gør bogen til et fortrinligt bibliografisk hjælpemiddel i dansk musikhistorisk forskning. Den dateringsmæssige usikkerhedsfaktor, som består i, at udgivelsesfrekvensen for de musikalske »månedsskrifter« ikke var ganske regelmæssig (kun *Nye Apollo* udkom regelmæssigt hver måned), vil forfatterens videre arbejde sikkert råde bod på.

Bogen åbner for et mere realistisk syn end det hidtil anlagte på borgermusikken i første halvdel af det 19. århundrede. Repertoiret i de otte periodica, bestående af originalkompositioner såvel som arrangementer, tager sigte på klaveret, der enten optræder solistisk eller som akkompagnement for en eller flere sangstemmer. Af danske komponister dominerer Claus Schall med 79 numre (han udgav jo sit eget tidsskrift), Kuhlau med 76 (hvortil kommer 5 værker af andre komponister over Kuhlau-temaer), og Weyse med 49 (foruden 2 bearbejdelser ved andre komponister); men i øvrigt rummer repertoiret en lang række værker af mindre kendte eller måske nu helt ukendte danske komponister. Blandt udenlandske komponistnavne dominerer klart Daniel Auber med 102 numre (foruden 16 bearbejdelser ved andre komponister), fulgt af Boieldieu og Hérold med 38 numre hver. I det væsentlige bringes kun værker af samtidige komponister; og det er derfor ikke overraskende, at Haydn (22 numre) og Mozart (55 numre) forsvinder ud af repertoiret efter 1809, og med dem også »finere« genrer som sonaten. Genopbygningstiden efter krigen mod England og statsbankerotten er præget af en vældig teaterinteresse. Aktualitet og

mode har i høj grad været styrende for repertoiret i de musikalske periodica, hvilket især er tydeligt for den omfattende del deraf, som vedrører teatermusikken (ouverturer, arier, romancer, og de talrige variationer og rondoer over yndede temaer fra aktuelle operaer og syngespil). Umiddelbart efter Det kgl. Teaters premiere den 26. april 1822 på det romantiske syngespil fremfor noget: Webers »Jægerbruden«, var *Musikalsk Theater Journal* og *Nye Apollo* således på pletten med et udvalg på henholdsvis 8 og 4 numre af musikken.

Bogens signaturer for hvert nummer angiver: Tidsskriftets navn, årgang (jvf. kronologien bagest i bogen), bind (en årgang var normalt delt i 2 bind, hver med pagineringen 1–72) og sidetal for nummerets begyndelse. Den øjensynlige diskrepans mellem omslagets facsimile (»Apollo, 2den Aargang, 2det Hefte.«) og den relevante signatur under Kunzen side 71 (»A 2, 1, 16«) kunne måske forklares indirekte ved angivelse af, hvorvidt det var normalt, at hvert »månedshæfte« omfattede 12 sider; men bedre ville det være at udbygge signaturen med angivelse af hæfte-nummer. I betragtning af »månedshæfternes« vekslende udgivelsesfrekvens er en sådan tydelig angivelse nemlig ikke uden betydning i forbindelse med studiet af den tids borgermusik og af de faktorer, som spillede en rolle for den. Til dette formål er Jørgen Poul Erichsens indeks allerede i sin nuværende form som sagt en uundværlig håndbog, og vi ser frem til fortsættelsen.

Torben Schousboe